

Rapport

Evaluering av bruk av pingere i Vestfjorden i 2021

Gjermund Langedal og Guro Gjelsvik, juni 2021

Rapport

Evaluering av bruk av pingere i Vestfjorden i 2021

Årstill

2021

Ansvarlig avdeling:

Ressursavdelingen

Emneord:

Pingere

Arkivsaksnummer:

20/7992

Dato utgitt:

10.06.2021

Totalt antall sider:

12

Saksansvarlig:

Guro Gjelsvik

Evaluering av bruk av pingere i Vestfjorden i 2021

Rapport

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Underlag og relevante henvisninger	2
2.1. Underlag og relevante henvisninger	2
2.2. Registrerte meldinger om skade og avvik ved bruk av pingere	3
2.3. Andre relevante rapporter og publikasjoner	3
3. Grunnlag for innføring av påbudet	4
3.1. Forskningsgrunnlag med hensyn på bifangst av nise i garn og spesielt for Vestfjorden	4
3.2. Potensielle handelsstriksjoner med basis i bifangst av nise	5
3.3. Erfaring med bruk av nisepingere i andre områder og nasjonale forsøk med nisepingere	5
3.4. Forvaltningens beslutningsgrunnlag fra Havforskningsinstituttet	6
4. Innføringen, brukererfaring og etterlevelse	7
4.1. Høring av påbud og beslutning om innføring	7
4.2. Fiskernes brukererfaring, herunder gjennomgang av mottatt oversikt på tap/skade av pingere	8
4.3. Etterlevelse av påbudet i fisker- og kontrollperspektiv	10
5. Effekten av påbudet	10
6. Oppsummering	10
6.1. Grunnlag for innføring av påbudet	10
6.2. Innføringen, brukererfaring og etterlevelse	11

1. Innledning

Vi viser til krav om bruk av akustiske pinger ved garnfiske i statistikkområde 00 (Vestfjorden) som trådte i kraft 1. januar d.å. og gjaldt til og med 30. april. Dette følger av forskrift om utøvelse av fisket i sjøen § 29a.

Med basis i fiskernes utfordringer knyttet til bruken av pingerne, inviterte Fiskeridirektoratet til en evaluering av kravet om pinger ved garnfiske, og inviterte Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag og Havforskningsinstituttet til en slik evaluering. Samtidig ble næringen bedt om å registrere meldinger om skader og avvik, se vedlegg 5.

Det har blitt avholdt tre møter i evalueringsgruppen: 19. mai, 20. mai og 3. juni. Av praktiske hensyn og hensyn til pandemi, er alle møtene avholdt gjennom bruk av Teams.

Tilstede:

Norges Kystfiskarlag (NK): Bjørn Jensen, Ole Jack Grimestad

Norges Fiskarlag (NF): Steinar Jonassen (første møte), Ørjan Sandnes (første og tredje møte) Sonja Elin Kleven Jacobsen (andre møte), Vebjørn Grønhaug (andre møte), Tor Bjørklund Larsen (tredje møte)

Havforskningsinstituttet (HI): Arne Bjørge, André Moan

Fiskeridirektoratet (Fdir): Gjermund Langedal, Guro Gjelsvik

2. Underlag og relevante henvisninger

2.1. Underlag og relevante henvisninger

I forkant av gruppens arbeid ble underlag og henvisninger distribuert til gruppens deltakere.

- Behandling i sjøpattedyrrådet 2019 (Tiltak for å redusere bifangst av nise), se link; <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2020-19#sec-5-3>
- Report from the Workshop on Marine Mammal Bycatch Monitoring and Mitigation, Ålesund 19. - 20. June 2019, Bjørge & Moan. Vedlegg 1.
- Dokument 19-01418-3, Forslag om tiltak for å redusere bifangst av sjøpattedyr i fiske. A. Bjørge. Vedlegg 2.
- Tiltak for å redusere bifangst av nise. A. Bjørge. Vedlegg 3.
- Dokument 19-01418, Rapport - Ytterligere informasjon til Fiskeridirektoratet. A. Bjørge. Vedlegg 4.
- Høringsnotat (9. juni 2020) og forslag til forskrift, oversendt til Nærings- og fiskeridepartementet den 5. oktober 2020: <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer/Forslag-til-tiltak-for-aa-reducere-bifangst-av-sjoepattedyr>
- Underveis i sesongen (26. februar) ble det fra Fiskeridirektoratet lagt ut informasjon vedrørende håndhevelse av pingerpåbudet, se link; <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Nyheter/2021/handhevelse-av-pingerpaubudet>

2.2. Registrerte meldinger om skade og avvik ved bruk av pingere

Vi viser i denne forbindelse til brev av 5. februar (Vedlegg 5) fra Fiskeridirektoratet til Norges Kystfiskarlag og Norges Fiskarlag, hvor det ble anmodet om registrering av skade og avvik på pingere gjennom sesongen. På samme tid startet også Kystvakten og Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste tilsvarende registrering under tilstedeværelse Vestfjorden/ Lofoten.

- Norges Fiskarlag har informert om at de ikke har registreringer, noe som sannsynligvis skyldes lav intern rapporteringsgrad. Etter at evalueringsgruppen startet sitt arbeid, er det i tillegg kommet en del muntlige avviksmeldinger til Norges Fiskarlag sine representanter i gruppen.
- Det er mottatt en oversendelse (Vedlegg 6) fra Norges Kystfiskarlag. Her fremkommer totalt 9 registreringer.
- Det er mottatt en oversendelse fra Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste (Vedlegg 7), herunder registreringer fra Kystvakten (Vedlegg 8). På disse er det totalt 50 registreringer.
 - Fra fiskersiden i gruppen opplyses det om at det tidvis ble etterspurt bifangst fra Kystvakten/ Sjøtjenesten og mener dette burde fremkommet som en del av den systematiske registreringen.
 - Fra Fiskeridirektoratet opplyses det om at Kystvakten/ Sjøtjenesten har vært anmodet om samme registreringsposter som fiskarlagene ble anmodet om i brev 5.2. Havforskningsinstituttet opplyser også om at en slik tilfeldig registrering ville hatt liten nytteverdi.
- I tillegg har Havforskningsinstituttet innhentet informasjon (Vedlegg 9) fra Fishtek marine som opplyser at de har solgt 4500 bananpingere og erstattet 1350 pingerhus. Future Ocean opplyser om et salgstall på 800, uten at det foreligger informasjon om eventuelle reklamasjoner.

2.3. Andre relevante rapporter og publikasjoner

I tillegg til ovennevnte rapporter og dokument som en del av prosessen rundt innføring av påbudet, så ønsker Havforskningsinstituttet som en del av arbeidet i evalueringsgruppen også å vise til følgende:

- Pinger eksperiment IWC final version. A. Moan og A. Bjørge. Vedlegg 10.
- Palka & al. 2008. Effect of pingers on harbor porpoise bycatch in the US NE gillnet fishery. Vedlegg 11.
- Internasjonal forskning på effekten av pingere på bifangst av nise og andre ekkoloddlokaliserende småhval. A. Bjørge og A. Moan. Vedlegg 12.

Som innledning til evalueringsarbeidet orienterte Havforskningsinstituttet om foreliggende pingertyper som er i bruk og deres funksjon opp mot å ha en skremmeeffekt på niser, se vedlegg 13. Det er i all hovedsak to typer pingere som er benyttet i Vestfjorden under årets torskesesong, Fishtek Marine sin «bananpinger» og Future Ocean sin «eggpingere».

3. Grunnlag for innføring av påbudet

3.1. Forskningsgrunnlag om bifangst av nise i garn og spesielt for Vestfjorden

HI orienterte om kunnskap som foreligger om bifangst av niser, med særlig fokus på Vestfjorden. Se vedlegg 14.

Fartøy over 15 meter er pålagt å rapportere bifangst av sjøpattedyr, men det rapporteres generelt lite bifangst av sjøpattedyr/niser, slik at dette ikke er en datakilde som kan benyttes i denne sammenheng.

Kystreferanseflåten har rapportert blant annet bifangstdata til HI siden 2006, og bidratt med gode og pålitelige bifangstdata.

Basert på disse dataene beregner HI bifangst av niser i norske fiskerier. HI anvender pålitelige og internasjonalt anerkjente beregningsmetoder. Kort fortalt gjøres utregningene ved at man først beregner bifangstratene blant referansefartøyene, for ulike områder, fiskerier, og andre relevante faktorer. Deretter antar man at referansefartøyene utgjør et representativt utvalg for resten av kystflåten og skalerer opp bifangstratene ved å bruke fiskeridata fra Fiskeridirektoratet. Dette gir til slutt et estimat for den totale bifangsten blant kystfartøy som fisker med garn, der også usikkerheten til dette estimatet er nøye beregnet og gjort rede for. Metoden som brukes tar også høyde for at det kan være store forskjeller fra fartøy til fartøy.

Beregningene har avdekket mye bifangst av niser langs kysten, der Vestfjorden er et område med særlig mye bifangst. Det er særlig i garnfiske etter torsk og breiflabb det er registrert bifangst av nise. Beregninger viser at total bifangst av nise sannsynligvis er over bærekraftsgrense.

Fiskersiden stiller spørsmål med hvilken kunnskap man har med bruk av pingere i et så spesielt fiske som garnfisket etter torsk i Lofoten, hvor det fiskes spesielt tett. Fra HI sin side ble uttrykt at det ikke foreligger erfaringer fra lignende fiskerier som utøves i en slik tetthet.

Nisene er svært tallrike og det er små svingninger i bestanden fra år til år. Estimert bifangst svinger imidlertid mye fra år til år. For breiflabbfisket synes bifangsten over tid, i stor grad å være på linje med variasjonen i innsats. Bifangstestimatet har vært innenfor bærekraftsgrensen de fem siste årene, men er oppadgående. HI viser til det er usikkert hva bifangsten har å si for nisepopulasjonen på grunn av ukjent bestandsstruktur og adferd.

I regi av HI har noen fartøy i referanseflåten og noen uavhengige fartøy gjort forsøk med bruk av pingere i referanseflåten fra høsten 2018 til våren 2020. Pingerne har blitt testet på torskegarn, seigarn og breiflabbgarn i områder med mye bifangst av nise. Pingerne har dermed blitt testet på ca. 300 fisketurer og tilsvarende 300 kontrollturer uten pingere til sammenlikning. Dataene som er samlet inn i disse forsøkene inngår i en bifangstmodell der blant annet pinger er kovariat. Dette gjør det mulig for HI å beregne effekten av pingere.

3.2. Potensielle handelsstriksjoner med basis i bifangst av nise

Fiskeridirektoratet orienterte om det amerikanske importregelverket som regulerer bifangst av sjøpattedyr (U.S. Marine Mammals Protection Act) som opprinnelig skulle ha virkning fra 1. januar 2022. På grunn av situasjonen med covid-19 ble iverksettelse utsatt et år til 1. januar 2023. Regelverket innebærer at det kan gjøres gjeldende importrestriksjoner på fisk og fiskeprodukter fra land som har store bifangster av sjøpattedyr, og som ikke tilfredsstillers USAs standard for dokumentasjon og reduksjon av slike bifangster. Etter 1. januar 2023 må all fisk og fiskeprodukter være godkjent av amerikanske myndigheter for at USA skal akseptere import.

USA benytter Potential Biological Removal (PBR) for å beregne hva som er grensen for akseptabel bifangst. I det nye regelverket er det et krav at bifangstene skal være mindre enn PBR, eller at en ved overvåkning kan vise at bestander som er utsatt for bifangst likevel kan vokse.

Eksportlandene må ha oversikt over bifangster av sjøpattedyr i sine fiskerier og ha innført tiltak for å begrense slike bifangster som tilsvarer nivået på USA sine egne tiltak, hvis ikke blir eksport til USA stoppet.

I Norge har vi høye bifangster av nise i noen garnfiskerier. Det gjelder særlig stormaskede garn etter breiflabb og torsk, men også garn etter sei og andre større fiskearter. Særlig garnfanget torsk står i fare for importrestriksjoner.

3.3. Erfaring med bruk av nisepingere i andre områder og nasjonale forsøk med nisepingere

HI orienterte om erfaringer med bruk av nisepingere i andre områder og nasjonale forsøk med nisepingere jf. vedlegg **14** og **15**. Future Ocean har distributører i 46 land, Fishtech Marine har distributører i 42 land, men begge opplyser at pingerne er i bruk i flere land.

Brukererfaringer fra HI sine forsøk 2018-2020:

Pingere (innmaten) popper ut av plastylsen: I enkelte tilfeller når garnene ble halt, poppet pingerne ut av plastylsen akkurat når de kom ombord. Poppede pingere kunne hentes opp fartøyets dekk, slik at ingen pingere gikk tapt på denne måten. Dette problemet ble løst ved 1) å kjøre garnhaleren med litt lavere hastighet når pingerne kommer ombord, og 2) å sørge for at pingerne var festet på en måte slik at de ikke ble spent under haling.

Pingere vaser seg inn i garn: Løst festede pingere vil av og til bli vase seg inn i garnet, noe som får deler av garnene til å vikle seg rundt pingerne, og dermed forhindre at nettet strekker seg ordentlig, eller i noen tilfeller rive garnene. Dette problemet kan avhjelpes ved å feste pingerne mellom to tilstøtende garn i lenken.

Vanninntrenging: To eggpingere (av totalt 275 eggpingere i bruk) fikk vanninntrenging når de ble brukt på omtrent 200 meters dyp. Ingen av de 195 bananpingerne i bruk fikk vanninntrenging.

Når det gjelder praktiske erfaringer med pingere blant referansefiskere under torskefisket i Vestfjorden i 2021, viser HI til seks fartøy som har dokumentert problemer.

Her framkommer det følgende registreringer:

- 1 av 6 fartøy - innvasing i masker (eggpinger)
- 1 av 6 fartøy - pinger knust i haler/spill (eggpinger)
- 1 av 6 fartøy - pinger poppet ut (bananpinger)
- 2 av 6 fartøy - vanninntrenging (eggpinger)
- 8 niser totalt (begge pingere)
- Lite eller ingen heft (merarbeid)

3.4. Forvaltningens beslutningsgrunnlag fra Havforskningsinstituttet

HI har beregnet at det årlig tas anslagsvis 2 900 niser som bifangster i garnfiske langs kysten. Potential Biological Removal (PBR) for nise i Norge er beregnet til 2 542 dyr årlig.

Beregningene av bifangst av niser er fagfellevurdert og akseptert for publisering i ICES Journal of Marine Science. En fagfellevurdert artikkel er en artikkel som er vurdert og godkjent av to eller tre upartiske, anonyme eksperter innenfor fagfeltet. Det at ekspertene er anonyme skal sikre at bedømmingen er uavhengig og upartisk. Bifangstene er beregnet med fire ulike metoder som alle gir meget god overensstemmelse. Den statistiske usikkerheten i estimatene er svært liten og varierer fra fem til sytten prosent.

I regi av HI har noen kystreferansefartøy og uavhengige fartøy siden høsten 2018 gjennomført forsøk med såkalte akustiske alarmer/skremmeinnretninger (pingere) i garnfiske etter torsk, sei og breiflabb. HI sine forsøk viser 70% - 100 % reduksjon av bifangstene av nise i garn med pingere. Dette er i samsvar med flere internasjonale undersøkelser.

I regi av HI ble det avholdt et ekspertmøte i juni 2019, se vedlegg 1.

Saken ble behandlet i «Forskerutvalg om sjøpattedyr 2019» jf.

<https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2020-19#sec-5-3>

Utvalget anbefalte «at det innføres påbud om bruk av pingere på torskegarn i Vestfjorden (statistikkområde 00) fra og med januar til og med april. Pingere festes på korklina med 200 m mellomrom. Produsentene trenger noe tid på produksjonen og påbudet kan derfor realistisk først innføres for 2021 sesongen. Ved å innføre pingere fra januar 2021 vil resultatene foreligge før USA sitt nye regelverk for import av fisk og fiskeprodukter trer i kraft januar 2022.»

I en bestilling fra Nærings – og Fiskeridepartementet sendt Fiskeridirektoratet 23. mars 2020 ble Fiskeridirektoratet bedt om å utarbeide et høringsnotat med forslag til tiltak for å redusere bifangster av sjøpattedyr i fiskerier hvor dette er en utfordring.

Fdir ba HI om innspill om det var andre tiltak som kunne redusere bifangst av sjøpattedyr jf. vedlegg 2.

HI viste til at utfordringer med bifangst av sjøpattedyr primært er ved bruk av stormaskede garn. Internasjonalt regnes akustiske pingere som den mest effektive metoden for å redusere bifangster av nise og mindre tannhval. Dette har blant annet i flere år vært påbudt

brukt i noen garnfiskerier i USA (1999) og EU (2004). Erfaringer viser at bifangstene av nise ved bruk av pingere reduseres med 70% - 100% og ikke har negative effekter på målarten. Som alternativ til pingere har det vært gjort forsøk med andre metoder, for eksempel ved å legge inn legering i tråden for å øke garnets akustiske refleksjon. Det har også vært forsøkt å øke stivheten i tråden. Disse metodene har imidlertid ikke vist seg like effektive. Sesong- eller områdestegning har vist seg svært effektive i andre land, men betraktes som svært inngripende ovenfor næringen, og er ikke ønskelig.

Pingerne som i flere år er testet på norske torske- og breiflabbgarn har et ytre 'hus' av mykplast og en indre kapsel av hardplast som beskytter elektronikk og batteri. Dette gjør dem meget robuste mot ytre påkjenning. De har vært brukt både av båter som har garnspill og båter som har garnhalere og det har vært minimalt med problemer med disse pingerne.

Begge pingertypene som har vært testet, er garantert trykksikre til 1000 meters dybde, og den ene produsenten gir 24 måneders garanti mens den andre produsenten gir 12 måneders garanti.

I sum så mener man fra Fiskeridirektoratets og Havforskningsinstituttets side at det forelå et godt dokumentert grunnlag for å kunne innføre bruk av pingerne og at det ikke forelå noen indikasjoner på at det skulle oppstå høyere mengder av feil og avvik enn hva som var registrert gjennom kystreferanseflåten.

4. Innføringen, brukererfaring og etterlevelse

4.1. Høring av påbud og beslutning om innføring

På bakgrunn av problemstillingene knyttet til bifangst av sjøpattedyr, spesielt i garnfiskerier, samt forskerutvalgets anbefaling, ba Nærings- og Fiskeridepartementet 23. mars 2020 Fiskeridirektoratet om å utarbeide et høringsnotat, samt høre forslag til tiltak for å redusere bifangst av sjøpattedyr i fiskerier hvor dette er en utfordring.

I tillegg til den konkrete anbefalingen bør det vurderes om høringsforslaget skal inneholde forslag til andre spesielle bestemmelser i garnfiske som kan bidra til reduksjon av bifangst, f.eks. bestemmelser basert på geografi/beskyttelsessoner, sesong/årstid eller andre potensielle parametere.

Fdir innhentet kunnskap fra HI ved flere anledninger vedrørende pingere, kravspesifikasjon og andre aktuelle tiltak, jf. vedlegg 2, 3 og 4.

Stenging av områder er et anerkjent og anvendt reguleringstiltak i fiskerinæringen. Stenging av områder for fiske med garn hele eller deler av året vil være et alternativt tiltak, som vil kunne gi tilsvarende og bedre resultater enn bruk av akustiske pingere. Tiltaket er imidlertid omfattende og inngripende overfor næringen.

I årene etter at elektronisk fangstrapportering som beskrevet ovenfor ble innført, er det rapportert seks selarter tatt som bifangst, og 31 hvalarter. Dette inkluderer 13 niser tatt som bifangst, men det er også rapportert flere større hvalarter som for eksempel fem blåhval. Fiskeridirektoratet har dermed grunn til å anta at rapporteringsplikten ikke oppfylles. Det er ingen ilandføringsplikt for utilsiktet fangst av sjøpattedyr, og dette kan være noe av årsaken til at bifangstene ikke rapporteres.

«Forslag til tiltak for å redusere bifangst av sjøpattedyr» ble sendt på høring 9. juni 2020, med frist for innspill 8. september. Fdir sendte sitt forslag til forskrift, et nytt krav i utøvelsesforskriften, til NFD 5. oktober.

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Hoeringer/Forslag-til-tiltak-for-aa-reducere-bifangst-av-sjoepattedyr>

NFD fastsatte forskriften 2. desember, med virkning fra 1. januar 2021.

Utøvelsesforskriften §29a.

Påbud om akustiske pingere ved garnfiske i statistikkområde 00 (Vestfjorden) Ved fiske for omsetning med garn innenfor statistikkområde 00 (Vestfjorden) er det fra og med 1. januar til og med 30. april påbudt med akustiske pingere på redskapet. Påbudet gjelder ikke for fiske etter rognkjeks og kveite. Akustiske pingere skal festes i flytelinen på garnene. Det skal ikke være større avstand mellom de akustiske pingerne enn 200 meter. Akustiske pingere skal ha et frekvensområde mellom 50 kHz – 140 kHz. Signalstyrken for hele varigheten av signalet skal være større enn 145 dB + 5 dB @ 1m. Signalets lengde skal være større enn 300 millisekunder og ha et intervall mellom signaler på 4 - 12 sekunder.

Gruppens medlemmer fra fiskeriorganisasjonene er kjent med høringsprosessen og uttalelser fra deres egen organisasjon. Norges Fiskarlag var positive til innføring, mens Norges Kystfiskarlag uttrykte skepsis rundt tallgrunnlaget for bifangsten og innføringen fra og med 2021.

Gruppens representanter fra fiskersiden uttrykte en samlet og sterk misnøye med den korte tidsfristen før påbudet trådte i kraft. Fra Norges Kystfiskarlag ble det i tillegg til den korte tidsfristen påpekt at informasjonsgrunnlaget til fiskerne var for dårlig. Fiskeriforvaltningen burde vært tydeligere på «hvorfor og hva», utover forskriften, slik at bruken av pingerne fikk en bedre forståelse blant fiskerne.

4.2. Fiskernes brukererfaring, herunder gjennomgang av mottatt oversikt på tap/skade av pingere

Med basis i ulike brukererfaringer som fremkom tidlig i sesongen ble Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag anmodet om å registrere feil og avvik som ble meldt inn av deres medlemmer. Norges Kystfiskarlag hadde allerede lagt til rette for en slik registreringsordning når anmodningen gikk ut. I tillegg ble det sørget for at fartøy fra Kystvaktens og Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste også bidro til å fremskaffe brukererfaring under årets vintersesong i Vestfjorden. Denne registreringen vil imidlertid ikke kunne sies å være helt dekkende for sesongen og antall aktører som deltar i fisket, men et viktig bidrag.

Det er mottatt registreringer fra Norges Kystfiskarlag, Kystvaktens fartøy og Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste. Totalt 59 registreringer (vedlegg 7 og 8), herunder registreringer fra aktører uten utfordringer. Det ble ikke mottatt noen skriftlige registreringer fra Norges Fiskarlag. Norges Fiskarlag har informert om at de ikke har registreringer, noe som sannsynligvis skyldes lav intern rapporteringsgrad. Etter at evalueringsgruppen startet sitt arbeid, er det i tillegg kommet en del muntlige avviksmeldinger til Norges Fiskarlag sine representanter i gruppen.

Med henvisning til innledningen fra Havforskningsinstituttet, hvor det redegjøres for aktuelle pinger typene så er det all hovedsak to typer som har blitt benyttet, se vedlegg 13. Tall som er innhentet av HI viser at det er typen «bananpingere» som er blitt solgt i størst antall. Dette er i overenstemmelse med fiskernes erfaring.

Med basis i registreringer og erfaringer synes det å være flere elementer som bidrar til skade og avvik ved bruk av pingerne. Basert på registreringer utført av Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste og Kystvaktens fartøy samt brukererfaring fremmet av gruppens representanter fra fiskersiden, kan dette deles inn som følgende:

- En gruppe uten utfordringer med bruk av pinger
- En gruppe med ulike utfordringer med bruk av pinger

Arbeidsgruppen har ikke grunnlag for si noe om fordelingen av disse to gruppene, men basert på registrering av avvik og feil samt informasjon om at den ene leverandøren har erstattet ca. 1350 pingerhus, gir grunnlag for å si at det har vært betydelige utfordringer med kvaliteten på pingerne. Basert på samme erfaringsgrunnlag kan gruppen med feil og avvik, deles videre inn i følgende undergrupper:

- Skade og avvik som følge av vanninntrengning/ kort funksjonstid
 - Det foreligger ikke noe kunnskap om dette kan avgrenses til type eller parti av pinger siden dette er opplevd på begge typer
 - Fra fiskersiden oppleves det at noen av eggpingerne hadde kort funksjonstid
 - Det blir opplyst fra forhandleren av bananpingerne at flere bananpingere ikke var skudd tilstrekkelig til, noe som har gitt omfattende funksjonsfeil/vanninntrengning
- Helt- eller delvis ødelagt i innhalingsinnretning på fartøyet
 - Pingeren utsettes for press når den går gjennom garnspill eller garnhaler, slik registreringer og erfaringer fremsettes så kan dette være et kritisk punkt hvor den kan bli ødelagt. For bananpinger spesifikt opplyses at innmaten lettere vrenses ut av huset og mistes. I registreringene som er gjort av Sjøtjenesten og Kystvakten opplyses noen brukere at pingeren enten frigjøres eller ledes gjennom innhalingsinnretning for unngå skade.
- Avslitt fra garnlenken
 - Det er ikke naturlig at pingeren skal bli avslitt (to festepunkt) fra garnlenken, men det opplyses fiskersiden at pingeren fra Future Oceans er liten og har lettere for å kunne vikle seg fast i garnlinet. Dette kan være en årsak til avslitting, men det kan ikke utelukkes at betegnelsen «avslitt» også kan relateres til bananpingeren som vrenses ut av huset og mistes.

Det opplyses i tillegg at det er opplevd situasjoner der pingeren bidrar til at garnlenken mister taket i skiven på innhalingsinnretning, slik at garn trekkes ut. Dette er i så tilfelle et uheldig HMS forhold.

Fiskerne i referansegruppen informerer om at de tidvis har opplevd markedsføring og salg av pingerne som «personlig pågående».

Gruppen var i særdeleshet opptatt av å sammenholde denne informasjonen mot erfaringer som er gjort ved bruk av nisepingere i regi av HI på kystreferanseflåten samt erfaringer fra fiskerier i andre land.

Havforskningsinstituttet opplyser at det i liten grad er fremkommet informasjon om slike utfordringer fra fiskerier i andre land. Med hensyn på erfaringene fra kystreferanseflåten så er det laget en rapport på erfaringene på dette. Den er på engelsk, men den vil bli oversatt til norsk og delt med fiskeriorganisasjonene.

Gruppen finner det naturlig nok underlig at feil og utfordringer skal være så avgrenset til et ordinært norsk garnfiske. Fiskedyp, lengde på garnlenker, sjøtemperatur, værforhold og innhalings innretninger på fartøyene er normalt for et norsk garnfiske. Tettheten på

garnlenkene er det unormale i dette fisket, men dette skal ikke ha noen påvirkning på de skader og avvik som er registrert.

4.3. Etterlevelse av påbudet i fisker- og kontrollperspektiv

Medio februar oppsto det en situasjon som ifølge fiskerne ble tolket slik at innført påbud med bruk av pingere, ikke ville bli håndhevet. Dette medførte ikke riktighet og Fiskeridirektoratet presiserte dette på egen nettsiden den 26. februar 2021. <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Nyheter/2021/handhevelse-av-pingerpabudet>

Generell kontroll og tilsyn med utøvelsen av fisket i Lofoten ble blant annet utført med tilstedeværelse av fartøy fra Kystvakten og Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste. Begge disse enhetene har også bidratt i arbeidet med å registrere bruk av pingere, herunder skade og avvik på disse.

Norges Kystfiskarlag og Norges Fiskarlag opplevde årets kontroll og håndhevelse av pingerpåbudet som god og tilpasset fartøyenes pågående aktivitet.

Fiskeridirektoratet opplyser også at ingen er anmeldt for brudd på nevnte påbud.

5. Effekten av påbudet

HI skal evaluere effekten av bruk av pingerne i Vestfjorden denne vintersesongen med tanke på bifangst av niser. HI viser til at data fra Sjøtjenesten, Kystvakta og næringen må studeres nærmere. HI planlegger å bruke data fra kystreferanseflåten til å sammenligne bifangstrater i Vestfjorden før og etter påbudet. Det er forventet at disse dataene blir tilgjengelig i løpet av sensommeren og at resultater kan foreligge innen utgangen av august.

6. Oppsummering

6.1. Grunnlag for innføring av påbudet

HI har framlagt resultater fra et vitenskapelig eksperiment i 2018-2020, som viser dokumentert effekt i form av redusert bifangst i garn ved bruk av nisepingere. Det er videre fremlagt informasjon som viser at Vestfjorden fremstår som ett av områdene med høyest antall niser som bifangst. I den sammenheng er det viktig å klargjøre at underlaget ikke relateres antall garn som benyttes i ulike fiskerier og aktuelle områder.

HI tydeliggjør at det ikke forelå noen forsknings- eller brukererfaring fra andre land som kunne tilsa at det kunne oppstå skade og avvik, i et større antall ved bruk i vinterens garnfiske.

Fra fiskersiden er man sterkt kritisk til tidslinjen i prosessen, spesielt med den korte fristen fra mellom publisert forskrift og innføringstidspunkt. Norges Kystfiskarlag referer også til at de i høringssvaret gav uttrykk for en frivillig utprøving med kunnskapsinnhenting, fremfor et påbud.

6.2. Innføringen, brukererfaring og etterlevelse

Som det fremkommer under diskusjon av brukererfaringer, kan disse erfaringene deles i to hovedgrupper, gruppen uten utfordringer med bruk av pingere og gruppen med ulike utfordringer med bruken.

Gruppen uten utfordringer ved bruk av nisepinger.

Det vi kan tolke ut fra gruppen som ikke har hatt utfordringer er en mer skånsom håndtering ved om bord-taking, slik som å ta av pingeren eller lede den gjennom den aktuelle innhalings innretningen. Det er imidlertid riktig å klargjøre at gruppen er samstemt at det må forventes at pingeren skal kunne tåle normal innhaling av garn, uten særlige hensyn. Hvorfor denne delen av brukerne heller ikke har hatt noen utfordringer med vanninntrenging, er det ikke noe tydelig svar på.

Gruppen med utfordringer ved bruk av nisepinger.

Som det fremkommer i den vedlagte registrering av brukererfaring, samt under diskusjonene er det hovedsakelig to ulike grupper av feil og avvik som ble registrert. Den ene er gruppen med vanninntrenging/ kort funksjonstid og den andre er gruppen hvor pingeren blir helt eller delvis ødelagt ved innhaling.

Gruppen har vurdert disse forholdene så nøye som mulig og med hensyn på mulige tiltak, for at slike skader og avvik ikke skal oppstå. Gruppen finner det likevel riktig å påpeke at det må forventes at slike forhold ikke oppstår for produkter i denne kategorien. Ved riktig bruk, er skade og avvik kun akseptabelt i en svært liten skala.

- Skade og avvik som følge av vanninntrengning og kort funksjonstid
 1. Produktet skal tåle opphold i sjø over tid på større dyp
 2. Det fremkommer opplysninger fra fiskersiden om produkter som i ettertid er oppdaget levert uten at lukkedeler er godt nok festet. Derfor bør man før produktet settes i bruk og ved batteriskifte ha rutine med å påse dette ekstra nøye.
- Helt- eller delvis ødelagt i innhalingsinnretning på fartøyet
 1. Det forventes at produktet skal tåle ordinær innhaling gjennom garnspill eller garnhaler.
 2. For å redusere faren for at pingeren vrenses/ knekkes fremstår det som en løsning å kunne legge pingeren i en «agnpose» (benyttes i blåkveitefisket) som så festes på samme måte som angitt for pingerfeste.
 3. Med basis i at det ikke foreligger forsknings- og kunnskaps erfaring fra andre garnfiskerier som utøves så intensivt og tett som under Lofotfiske, så vil naturligvis antall pingere pr. kvadratenhet også være høyere enn vanlig i andre fiskerier. Derfor skal Havforskningsinstituttet gjøre beregninger for å finne ut hvorvidt det kan være tilstrekkelig at det festes en pinger pr. garnlenke (gitt normal lenkelengde), men at den da festes på iletauet, like over dreggen. Med en slik løsning vil en kunne unngå skade ved haling gjennom garnspill/ garnhaler.
- Avslitt fra garnlenken
 1. For å redusere faren for at pingeren vikler seg inn i garnlinet og utsettes for press som kan føre til avsliting fremstår det som en løsning å kunne legge pingeren i «agnpose» som festes på samme måte som angitt for pingerfeste.

Gruppens rapport vil bli lagt til grunn for forvaltningens videre arbeid og vurderinger med hensyn til bruk av nisepingere i 2022. I tillegg vil forvaltningen få Havforskningsinstituttets vurdering knyttet til «effekt av bruk av pingere på bifangst av nise – 2021», som vil foreligge i løpet av august. Videre vil forvaltningen også få Havforskningsinstituttets vurdering av hvorvidt det kan anbefales en løsning med feste av pinger på iletau, for den delen av fiskeriene som utøves i tette og intensive områder.

FISKERIDIREKTORATET

Telefon: 55 23 80 00

E-post: postmottak@fiskedir.no

Internett: www.fiskeridir.no

Livet i havet - vårt felles ansvar